

NÉPRAJZI HÍREK / ETHNOGRAPHISCHE NACHRICHTEN  
Informationsheft der Ungarischen Ethnographischen Gesellschaft

Schriftleiter:  
JÓZSEF HÁLA, GYÖRGY MÁTÉ  
H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12.  
Ungarn

Die Zeitschrift informiert Sie über das Programm  
der Ungarischen Ethnographischen Gesellschaft,  
die ethnographischen Forschungen,  
Forscher und Ausstellungen,  
volkskundliche Dokumentationen,  
angewandte Volkskunde in Ungarn.

NÉPRAJZI HÍREK

XLIV. • 2015/3.

# Néprajzi Hírek

A Magyar Néprajzi Társaság tájékoztatója

|                                     |      |
|-------------------------------------|------|
| A Magyar Néprajzi Társaság életéből | (3)  |
| Tudománytörténet                    | (9)  |
| Kutatások                           | (14) |
| Fórum                               | (27) |
| Néprajzi muzeológia                 | (29) |
| Alma mater                          | (54) |
| Szemle                              | (58) |
| Köszöntések                         | (60) |
| In memoriam                         | (71) |
| Hagyományápolás, hagyományteremtés  | (78) |
| Mindenféle                          | (88) |

NEGYVENNEGYEDIK ÉVFOLYAM  
2015/3.



Szerkesztők:

Hála József (felelős szerkesztő)  
Máté György

A kiadást támogatta a



Nemzeti Kulturális Alap

ISSN 0133 - 8021

Kiadja a Magyar Néprajzi Társaság  
Felelős kiadó: Bodó Sándor  
Engedélyszám: III/Sz1/426/1980

Terjeszti a Magyar Néprajzi Társaság

Megrendelhető:  
1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12.

Nyomdai munkálatok:  
Robinco Digitális Nyomda  
Felelős vezető: Kecskeméthy Péter

## Tartalom

|  |    |
|--|----|
| A MAGYAR NÉPRAJZI TÁRSASÁG ÉLETÉBŐL .....  | 3  |
| Paál Zsuzsanna: A néprajzi gyűjtők Tradíció Eredményhirdető<br>Konferenciája (Néprajzi Múzeum, Budapest, 2015. május 9.) .....   | 3  |
| TUDOMÁNYTÖRTÉNET .....   | 9  |
| Vásárhelyi Tamás: A Herman Ottó Emlékéről .....  | 9  |
| KUTATÁSOK .....  | 14 |
| Mészáros Csaba: Új életre kelt a „Délnyugat-Dunántúl történeti,<br>néprajzi kistájai” adatbázis .....  | 14 |
| Gulyás Zoltán: A modern kartográfia alkalmazása a néprajzkutatásban ....   | 16 |
| Felföldi László–Kukár Barnabás Manó–Varga Sándor:<br>Új tánckutatóműhelyek Magyarországon .....  | 21 |
| FÓRUM .....  | 27 |
| Voigt Vilmos: Új magyar mitológia: a szakralizált őstörténet<br>médiareprezentációi és rítusai. II. SZEMEISZTOSZ Konferencia<br>a magyar alternatív történettudat diskurzusairól<br>(Sepsiszentgyörgy, 2015. március 6–7.) ..... | 27 |
| Varga Sándor: Pár-beszéd. Módszertani napok a néptánc elméletéről és<br>gyakorlatáról (Szeged, 2015. április 16–17.) .....   | 28 |
| NÉPRAJZI MUZEOLÓGIA .....  | 29 |
| Kemecsi Lajos: A Néprajzi Múzeum költözésének aktuális helyzete .....  | 29 |
| ABLAK. A Néprajzi Múzeum „A magyar nép hagyományos kultúrája”<br>címmű kiállítása megújításának részeként készült műtárgyösvény<br>(Budapest, 2015. október 19.) .....   | 38 |
| Szász Jenő: Az ABLAK kinyitása. (A kiállítás megnyitása) .....   | 38 |
| Mohay Tamás: Mű, tárgy, ösvény, ablak .....  | 41 |
| Vass Erika: Az algyői lett „Az Év Tájháza” .....   | 47 |
| Balázs-Legeza Borbála: Kallós-életműkiállítás a Skanzen Galériában .....   | 48 |
| Kovács Zsuzsa: Elmúlhatatlan emlékek. Demens betegek számára<br>kidolgozott múzeumi látogatás a szentendrei Skanzenben .....   | 52 |
| ALMA MATER .....   | 54 |
| Barna Gábor–Simon András: Hírek a Szegedi Tudományegyetem<br>Néprajzi és Antropológiai Tanszékéről, 2015 .....   | 54 |
| Molnár Csenge: A XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia ...   | 57 |
| SZEMLE .....   | 58 |
| Hoppál Mihály: Török nyelvű könyvem a sámánokról .....   | 58 |

|  |    |
|--|----|
| KÖSZÖNTÉSEK .....  | 60 |
| Pálóczy Krisztina: Köszöntjük a 90 éves Sárosi Bálintot .....  | 60 |
| Voigt Vilmos: Görög Veronika jubileumára .....   | 63 |
| Eperjessy Ernő: Kiss Mária köszöntése .....  | 65 |
| Cseri Miklós: Káldy Mária hetvenéves .....   | 66 |
| Eperjessy Ernő: A 70 éves Frankovics György köszöntése .....   | 69 |
| IN MEMORIAM .....  | 71 |
| Bali János: Kocsis Gyula (1949–2015) .....   | 71 |
| Eperjessy Ernő: Búcsú Krupa Andrásról (1934–2015) .....  | 76 |
| HAGYOMÁNYÁPOLÁS, HAGYOMÁNYTEREMTÉS .....   | 78 |
| Paládi-Kovács Attila: Hungarikum és értékmentés a néprajzi felfogásban ...   | 78 |
| Illés Vanda: Zsúrizésről, kézművességről, designról, hagyományaink<br>népszerűsítéséről. Avagy a Hagyományok Háza Népi Iparművészeti<br>Osztályának mindennapjai ..... | 86 |
| MINDENFÉLE .....   | 88 |
| Kós Béla: Nemzetközi Népismereti Filmszemle a kalotaszegi Sztánán .....  | 88 |
| A „legnagyobb kitüntetés” Hoppál Mihálynak .....   | 94 |
| Voigt Vilmos: Glässer Norbert Scheiber Sándor-díja .....   | 95 |
| Kemecsi Lajos: Jankó János-díjasok találkozója Pomázon .....   | 96 |

## Új tánckutatóműhelyek Magyarországon

### *A Magyar Etnokoreológiai Társaság*

A Magyar Etnokoreológiai Társaság (a továbbiakban: MET) 2011 júniusában alakult meg.<sup>1</sup> A társaság létrehozóinak célja az volt, hogy a táncfolkloristák és a néptáncal a gyakorlatban foglalkozó szakemberek számára egy olyan fórumot hozzon létre, amelynek keretei között lehetővé válik közöttük a rendszeres kapcsolattartás, illetve közös munkákra nyílik lehetőség. Az elnevezésben található *koreológia* újabban a tánckutatásra használt nemzetközi kifejezés, *etnokoreológia* értelemben pedig magában foglalja a néptánckutatást és a gyakorlati táncot egyaránt.

A MET szoros szakmai kapcsolatot tart fent a Magyar Tudományos Akadémia BTK Zenetudományi Intézetének tánckutatóival, a Hagyományok Háza és a Magyar Táncművészeti Főiskola szakembereivel, valamint a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén működő táncfolklorisztikai-táncantropológiai specializációnak oktatóival.

### *A táncosok és a tánckutatók kapcsolatáról*

Az európai kultúrtörténetben egyedülálló jelenség, hogy egy tudományos irányzatnak olyan erős társadalmi hátere legyen, mint a magyar néptánckutatásnak. Az 1960–80-as években a magyar táncfolklorisztika és a néptáncmozgalom között igazán eleven kapcsolat volt, amely mindkét irányban jól működött. A tánckutatók szakmai továbbképzéseken ismertették a táncosokkal a legújabb tudományos eredményeket, filmes és zenei anyagot biztosítottak az oktatáshoz és a koreográfiákhoz, a táncosok pedig – sokszor a kutatókkal együtt – kutatóutakra jártak. Az így összegyűlt anyag nagy része eljutott a tudományos feldolgozás közelébe. Az együttműködés mozgatórugója Martin György volt, akit elhivatottsága, emberi és tudósi minősége tett a korszak szinte megfellebbezhetetlen szaktekintélyévé. Halála után ez a kapcsolatrendszer meggyengült, sok esetben szinte csak formálissá vált.

A magyar néptáncmozgalom egyre komolyabb társadalmi térhódítása és intézményesülése (néptánckutatás a művészeti iskolákban, különböző szolgáltató intézmények megalakulása stb.), valamint a néptáncra vonatkozó adatok, elsősorban videofilmek robbanásszerű elterjedése a 2000-es évekre új problémákat, illetve lehetőségeket hoztak magukkal, amikre a táncos szakmának reagálnia kellett.

Az 1990-es rendszerváltást követően megnyílt határok, valamint az egyre szélesebb körben elérhető technikai eszközök lehetővé tették, hogy a néptánc

---

<sup>1</sup> A társaság „alapköveit” 2007-ben fektették le az alapító tagok (lásd a *Folkmagazin* 2007. 14. évf. 2. szám 19. oldalán), azonban a bírósági bejegyzés 2011-es keltezésű.

íránt érdeklődők önállósuljanak: valóságos folkturizmus indult meg elsősorban az erdélyi falvakba, ahol különböző alkalmakkor még funkcióban élő paraszti táncokat láthattak az érdeklődők. Kicsit hasonló helyzet alakult ki, mint amiről Maác László 1954-ben tudósított: magányos kutatók, amatőr érdeklődők, kuriózumot kereső koreográfusok, egész táncgyűttesek „partizánkodnak”, aminek eredményeképpen egy-egy tájegység vagy falu az éppen aktuálisan felkapott táncanyaga miatt „valóságos táncos búcsújáró helyé” vált, a figyelmen kívül hagyott területek azonban teljes egészében fehér foltnak számítanak, mind a mai napig.<sup>2</sup> Az így összegyűjtött, szinte felmérhetetlen adattömeg egy-egy magánszemély birtokában van, legtöbb esetben rendszerezetlen állapotban. A szóban forgó felvételek a tudomány, illetve a mozgalom egésze számára elérhetetlenek, vagy maga a tulajdonos számára is nehezen értelmezhető.

Az összegyűjtött adatok értelmezése nemcsak a tudomány, hanem a néptáncmozgalom számára is központi probléma. Zsúritagként a kutatók számtalan esetben találkoznak ezzel a helyzettel. A táncos előadók színpadi produkcióiból általában kiderül, hogy nehézségeik támadtak a felhasznált néprajzi „nyersanyag” (film, fotó, szöveges adatok) értelmezésével, és így megfelelő interpretálásával. Az ebből fakadó véleménykülönbségek, viták elmérgesíthetik az amúgy is sok esetben feszült versenyhelyzetet, gyakran kifejezetten károsan hatnak az együttesek munkájára, azon keresztül pedig a közösségek működésére.

Általános tapasztalat, hogy a táncosokhoz nem jutottak el a néptánc kutatás elmúlt húsz évének eredményei. Félő, hogy a közeljövőben a mozgalom írásbeliség híján komoly szakmai problémákkal kell szembenézzen, ami hosszú távon társadalmi szerepére is visszautthat.

Az erős társadalmi háttér és a meglévő emberi, szakmai kapcsolatok azonban óriási lehetőségeket is hordoznak magukban. Az egyik lehetőség például egy gyűjtőpályázat meghirdetése, amelynek során lehetővé válna az archívumokban, magánszemélyeknél található táncanyag pontos adatolása, illetve kiegészítő gyűjtések megszervezése, lebonyolítása. Mindehhez elengedhetetlenül szükséges a terepismeret, amivel sok táncos rendelkezik. Az ő segítségükkel ez a munka elvégezhető, csupán megfelelő szakmai segítséget (kutatásmódszertani ismereteket) kell számukra nyújtani.

A közös terepkutatások, műhelymunkák, ismeretterjesztő szimpóziumok, konferenciák a tánckutatók számára is gyümölcsözőek lehetnek. A gyakorlati tánc, illetve táncoktatás során olyan, a táncos test- illetve térhasználatára vonatkozó kérdések merülhetnek fel, amelyek elméleti síkon továbblendíthetik a

<sup>2</sup> Maác László: Rendezésre vár a néptánc kutatás helyzete. *Táncművészet* 1954. 319–323, 372–375. A hivatkozott gondolatok a 319-es, 320-as oldalakon találhatóak. (A tanulmány későbbi megjelenése: Felföldi László–Karácsony Zoltán szerk.: *Magyar táncfolklorisztikai gyűjtemény*. Bp., 28–38.)

néptáncutatást. A kiváló testtudattal, táncoktatói és színpadi tapasztalattal rendelkező táncosok így válhatnak a táncfolklorisztika segítőivé.

### ***Eddigi tevékenységeink és céljaink***

2013 decemberében a MET egy tisztújító közgyűlés keretében újjáalakult. 2014. május 29-én, a Szegedi Tudományegyetemen megrendezett előadás, majd kerekasztal-beszélgetés kereteiben hallhattunk a Baranya megyei táncutatások eredményeiről. 2014. november 21. és 23. között egy nemzetközi szimpóziumot tartottunk Budapesten, melynek során elismert magyar táncoktatók és koreográfusok mutatták be pedagógiai és színpadi munkásságukat, illetve a szellemi világörökség részeként a magyar táncművészetet külföldi táncutatást tanuló hallgatóknak. December 10-én pedig *Az intézményes táncutatás kezdetei* címmel szerveztünk egy kerekasztal-beszélgetést. Mindkét programunk helyszíne az MTA BTK Zenetudományi Intézetében volt. A 2015 áprilisában *Pár-beszéd – Néptánc – az elmélet és a gyakorlat kapcsolata* címmel módszertani napokat tartottunk Szegeden.<sup>3</sup> Március 13-án megalakult a Néptáncpedagógiai Munkabizottságunk, ugyanezen a napon *Öreg táncos-e az öregtáncos?* címmel kerekasztal-beszélgetést is tartottunk Budapesten.

Továbbra is célunk, hogy szakmai összejöveteleket, konferenciákat és szimpóziumokat szervezzünk. Ezeken túlmenően továbbképzéseket tervezünk táncpedagógusok, koreográfusok, táncosok és más érdeklődők számára a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén. Az oktatás célja, hogy megismertesse a táncos nagyközönséget a magyar táncfolklorisztika aktuális kutatásaival, egyben kutatómódszertani és forráselemzési, forráskritikai ismereteket nyújtson a jelentkezőknek. Mindezek során közös kutatómunkák megtervezésére is lehetőség nyílik majd. Távlati célunk egy *társadalmi gyűjtőhálózat* létrehozása lenne, melynek segítségével adatokat nyerhetnénk a néptáncutatás szempontjából fehér foltok számító kárpát-medencei területekről.

A közös munka sikerességének érdekében szeretnénk kapcsolatrendszerünket minél jobban kiterjeszteni, ezért várjuk táncosok, zenészek, érdeklődők jelentkezését.

Kapcsolattartó: Kukár Barnabás Manó (titkár).

Elérhetőség: etnokoreo@gmail.com

Működésünkkel kapcsolatos minden további információ a honlapunkon ([www.etnokoreo.hu](http://www.etnokoreo.hu)) és facebook (<https://www.facebook.com/etnokoreologia>) oldalunkon is megtalálhatóak.

---

<sup>3</sup> Az előadások felvételei megtekinthetők a honlapunkon.

### *A szegedi táncutatóképzés*

Közel tíz éve indult a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén a táncantropológiai-táncfolklorisztikai szakirány,<sup>4</sup> ennek ellenére nem köztudott, hogy létezik Magyarországon a felsőoktatásban táncutatóképzés, táncos körökben pedig nem ismert, hogy ennek keretében milyen tevékenységet folytatnak az oktatók és a hallgatók.

A táncantropológia szakirány az egyetemi néprajz alap (BA) és/vagy mester szakos (MA) képzés specializációjaként egyaránt választható. A néprajzos alapoató tanulmányokon felül az oktatás főbb területei a következők: táncfolklorisztika, táncantropológia, kutatástörténet, forrásismeret, kutatómódszertan, tánc típusok és táncdialektusok, táncjelírás, gyakorlati táncismeret. Ezt kiegészítve mester szakon a képzés foglalkozik a táncsal mint kulturális jelenséggel és örökséggel, a tánc kultúra változásai mögött álló társadalmi, gazdasági jelenségek bemutatásával és értelmezésével. Az oktatás a tánc történeti források és a recens folklor együttes vizsgálatának módszerére is kitér, és kiegészíti a BA-szinten elsajátított gyakorlati ismereteket a Kárpát-medence magyar és nemzetiségi táncairól, valamint más európai és Európán kívüli népek táncairól, ezenkívül a kinetográfiai ismereteket is bővíti.

A képzés nagy hangsúlyt fektet az elméleti ismeretek mellett a gyakorlati tapasztalatokra. Az utóbbi években folyamatos terepkutatást végeztek a hallgatók Varga Sándor vezetésével az erdélyi Mezőségen és a Rábaközben, Felföldi László koordinálásával pedig a Bánátban, illetve több intézményben is archívumi gyakorlatokon vesznek részt.

A kötelező feladatokon túl sok egyéb tevékenységben is részt vállalnak a hallgatók. A szakos egyetemisták mellett „külsős” érdeklődőket is tömörítő Táncantropológus Olvasókör 2011-ben jött létre, azóta több rendezvény megszervezésében közreműködött, mint a 2011 decemberében megtartott intenzív kurzus,<sup>5</sup> vagy a tanszéken 2009 és 2012 között megrendezett előadássorozat lebonyolításában is. Az egyik legjelentősebb szakmai rendezvényt 2013 tavaszán szervezték meg a hallgatók az *I. Táncfolklorisztikai Kerekasztal* néven.<sup>6</sup> Az önképző kör jelenleg is folyamatosan működik, rendszeresen tartá-

<sup>4</sup> Bővebben: <http://www.etnologiaszeged.hu>

<sup>5</sup> Kukár Barnabás Manó: A szegedi intenzív kurzusról. *Folkmagazin* 2012/1. sz. 39.

<sup>6</sup> A program nem kapott nagy nyilvánosságot és ismertetés sem látott róla napvilágot, ezért röviden részletezem. Az eseményen a néptáncutatókban az 1990-es években (a korábbiaktól eltérő) új kutatási irányt, szemléletmódot megjelenítő kutatók tartottak előadásokat (Könczei Csilla, Kürti László, Ratkó Lujza), melyet a néptáncutatók lehetséges jövőbeni útjairól, illetve társadalmi hasznosításáról tartott műhelybeszélgetés követett. A beszélgetésen a fentiekben kívül aktívan részt vett Felföldi László és Fügedi János, a moderátor szerepét pedig Varga Sándor töltötte be. A beszélgetés szerkesztett változatát a jövőben több hasonló rendezvény anyagával együtt szeretnénk elérhetővé tenni.



nak összejöveteleket, melyeken széles tematikát átfogó magyar és idegen nyelvű táncirodalmat dolgoznak fel, beszámolnak egymásnak kutatási tevékenységükről, közös terepkutatásokat szerveznek. Mindezt segítik és követik a tanszék oktatói is. A korábbi vagy jelenlegi táncantropológus hallgatók közül többen is szerepet vállaltak a MET-ben.

A képzés felfutásának eredményeként a korábbi és jelenlegi táncantropológus hallgatók konferenciákon szerepelnek<sup>7</sup> és önálló terepmunkát végeznek.<sup>8</sup> Emellett többen részt vettek az MTA BTK Zenetudományi Intézetének hamarosan nyilvánosan is elérhető, *Néptánc Tudástár* elnevezésű adatbázisrendszerének elkészítésében is.<sup>9</sup>

A magyar szakirány a közép-európai térségben egyedülálló, véleményünk szerint alapos és sokoldalú tudást ad, így biztosíthatja a magyar táncutatás utánpótlását és jövőjét, továbbá a képzésben szerzett ismeretek a tudomány, a kulturális élet és a művészet területén is jól hasznosítható kompetenciákkal szolgálnak.

### ***Choreomundus – Nemzetközi egyetemi, MA-szintű képzés***

A *Choreomundus – A tánc mint tudás, gyakorlat és kulturális örökség* elnevezésű négy féléves, nappali tagozatos képzés az Európai Unió Erasmus Mundus programja által támogatott nemzetközi mesterképzés. Célja a tánc és más mozgásrendszerek (pl.: rituális gyakorlatok, harcművészetek, játékok és fizikai színház) vizsgálata, a szellemi kulturális örökség az etnokoreológia, táncantropológia, táncstudományok és kulturális örökség tudományok tágabb keretein belül. A képzés négy egyetem, a Norvég Műszaki és Tudományegyetem Trondheim (NTNU), a Blaise Pascal Egyetem Clermont-Ferrand (UBP), a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) és a Roehampton Egyetem London (URL) összefogása révén jött létre.<sup>10</sup>

Magyarországon a bölcsészettudományok területén nem tudunk hasonló,

<sup>7</sup> Ld. *Alkotás – befogadás – kritika a táncművészetben, a táncpedagógiában és a táncutatásban. IV. Táncstudományi Konferencia a Magyar Táncművészeti Főiskolán* 2013. november 8-9. Szerk. Bolvári-Takács Gábor et al. Budapest: Magyar Táncművészeti Főiskola, 2014. Aktuális konferenciaközlemények a *Tánc és társadalom* című 2015. novemberi konferencián hallhatók: <http://www.mtf.hu/download/1445940244.pdf>

<sup>8</sup> Szőnyi Vivien Moldvában, Kovács Dóra a Kis-Küküllő vidékén, Kukár Barnabás Manó pedig a Partiumban és Magyarországon végzett az elmúlt két évben önálló terepkutatást. A 2015 februárjában lezajlott kidei terepkutatáson több hallgató is részt vett.

<sup>9</sup> Az adatbázis az intézet néptáncokkal kapcsolatos katalógusanyagának – filmtár, fotótár, kéziratár, táncírástár, motívumtár – teljes online kereshetőségét biztosítja, amit számos digitalizált dokumentum, lexikon és bibliográfia egészít ki. Ld: *Néptánc Tudástár*. Szerk. Fügedi János. Budapest: MTA BTK Zenetudományi Intézet, 2014.12.19. <[http://db.zti.hu/neptanc\\_tudastar/](http://db.zti.hu/neptanc_tudastar/)

<sup>10</sup> Bővebben: <http://www.choreomundus.org>

az Erasmus által támogatott nemzetközi képzésről, ami egyben a témája miatt – táncutatók képzése – a világon is egyedülálló.

A program célja még, hogy gyakorlati ismeret nyújtson a táncok megfigyeléséhez, elemzéséhez, dokumentálásához és értékeléséhez. Ezenkívül módszereket és eszközöket ajánl a hallgatóknak a világ szellemi kulturális örökségének védelméhez, felkészíti a hallgatókat a kulturális és örökségvédelmi területen, valamint a turisztikai iparban való elhelyezkedésre, beleértve a kultúra terjesztésével foglalkozó művelődési, múzeumi és oktatási intézményeket mind helyi, mind regionális, s mind nemzeti szinteken.

A jelentkezőknek rendelkezniük kell egy alap (BA) diplomával tánc, antropológia, esetleg más rokon szakirányon, vagy evvel egyenértékű professzionális gyakorlattal. A képzés nyelve az angol, de a hallgatóknak lehetősége van a francia, a norvég és a magyar nyelvek megismerésére is a képzés alatt. Az első félév kezdetén minden hallgató részt vesz Norvégiában egy bevezetésen és egy intenzív kurzuson. Ezután a tanév hátralévő részében két csoportba osztva folytatják tanulmányaikat a norvégiai és a francia egyetemeken. A harmadik félévet Magyarországon, a negyedik, azaz az utolsó félévet pedig Angliában töltik. A képzést sikeresen teljesítő hallgatók a négy egyetem által közösen kiállított nemzetközi mester (MA) diplomát kapnak. A magyarországi képzéssel párhuzamosan folyik a Choreomundus-program, így a magyar hallgatóknak lehetősége van az ide érkező külföldi vendégtanárok kurzusait is látogatni, illetve kapcsolatokat kialakítani a külföldi etnokoreológus hallgatókkal.

FELFÖLDI LÁSZLÓ  
KUKÁR BARNABÁS MANÓ  
VARGA SÁNDOR

\* \* \*